

Warszawa, 12 marca 2021

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Premier RP

Szanowny Pan
Tadeusz Kościński Minister Finansów,
Funduszy
i Polityki Regionalnej

Szanowny Pan
Jarosław Gowin
Minister Rozwoju

Przewodniczący Klubów Parlamentarnych

Stanowisko Stowarzyszenia Samorządy dla Polski w sprawie projektu Krajowego Planu Odbudowy

Po zapoznaniu się z projektem Krajowego Planu Odbudowy, który ma określać cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym przez pandemię COVID-19 zwracamy uwagę na brak wskazania w dokumencie transparentnych rozwiązań w ważnych obszarach, które powinny stanowić fundament odbudowy i rozwoju gospodarczego naszego kraju po ustaniu pandemii.

Pierwszym z nich jest przestrzeń ochrony zdrowia, którą należy potraktować priorytetowo w obliczu sytuacji, w której obecnie się znaleźliśmy. W przedstawionym projekcie Krajowego Planu Odbudowy zabrakło miejsca na właściwą diagnozę dotyczącą dalszego funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej w najbliższych latach oraz rzetelną ocenę możliwych skutków epidemii Covid-19, która niewątpliwie znacząco wpłynie na zmniejszenie wydajności i dostępności opieki nad pacjentami leczonymi na inne choroby.

Zapoznając się z rozwiązaniami proponowanymi w ramach wspomnianego Planu zauważamy, że autorzy projektu dokumentu skupili się głównie na bezpośrednich skutkach trwającej epidemii pomijając jej skutki pośrednie, a więc długofalowe zmiany, które skorygują dotychczasowe podejście do zagadnienia opieki zdrowotnej na wiele lat do przodu.

Tymi skutkami pośrednimi są pojawiające się już dzisiaj brak miejsc lub ograniczona dostępność łóżek poza szpitalami covidowymi, brak dostępu do odpowiednich specjalistów i personelu medycznego, a co za tym idzie tworzące się zatory w systemie rejestracji i kierowaniu na zabiegi lub konsultacje lekarskie.

Praktykowana obecnie polityka tworzenia szpitali tymczasowych, spełniających wprawdzie swoją rolę jako doraźne miejsce przyjęcia pacjentów chorych na Covid-19 nie rozwiązuje problemu, z którym musimy zmierzyć się już dzisiaj, a który z czasem będzie przybierał na sile, tj. braku wystarczającej ilości miejsc w szpitalach, a także lęku ze strony potencjalnych pacjentów przed przyjęciem do szpitala w dobie epidemii.

Efektem tego postępującego procesu jest coraz mniejsza ilość zdiagnozowanych zachorowań na wiele chorób, czy choćby niewielka liczba nowych pacjentów onkologicznych, która najczęściej jest spowodowana obawą przed podjęciem leczenia, które jak wiemy, rozpoczęte odpowiednio wcześniej może zwiększyć szansę lub zapewnić całkowite wyzdrowienie.

Jedyną skuteczną metodą na odblokowanie lub utworzenie nowych miejsc w szpitalach jest rozbudowa systemu opieki zdrowotnej poprzez uruchomienie sprawnie działającej sieci szpitali w nowych obszarach terytorialnych. W tej chwili ciężar świadczonych usług musi przenieść się na szpitale powiatowe, ale także na nowe placówki, których uruchomienie w obecnej sytuacji staje się niezbędnym, a które będą w stanie bezpiecznie obsłużyć pacjentów zmagających się z innymi schorzeniami.

Dlatego konieczne jest podjęcie niezbędnych działań i zdecydowanych kroków w kierunku utworzenia planu odbudowy całego systemu opieki zdrowotnej, jednak z dużym naciskiem na bieżące potrzeby pacjentów, które są równie ważne, jak te związane z nowymi zachorowaniami na Covid-19.

Proponowane działanie jest możliwe tylko dzięki utworzeniu nowych placówek opieki medycznej, którymi są szpitale specjalistyczne, m.in. zakaźne, czy geriatryczne, których ilość już dzisiaj jest niewystarczająca, a potrzeby w zakresie choćby specjalistycznej opieki dla seniorów są duże i będą się zwiększać. Planując kolejne działania w tym temacie należy mieć na uwadze długofalowe skutki postępujących procesów, takich jak starzenie się społeczeństwa i wynikające z tego tytułu zagrożenia.

Reasumując, zwracamy uwagę na konieczność przeformułowania założeń przyjętych w projekcie Krajowego Planu Odbudowy, tak aby objąć zagadnienie systemu opieki zdrowotnej kompleksowo, przewidując dalsze ryzyka i zagrożenia wynikające z rozwoju epidemii. Proponujemy przeznaczenie dodatkowych środków na budowę nowych szpitali, przede wszystkim w powiatach nieposiadających opieki stacjonarnej, ale także wnioskujemy o wsparcie budowy nowych - publicznych i niepublicznych ośrodków zdrowia w mniejszych miejscowościach, które tego najbardziej potrzebują.

Kolejnym strategicznym obszarem, na który należy zwrócić szczególną uwagę przy opracowaniu Krajowego Planu Odbudowy jest edukacja dzieci i młodzieży, która została bardzo mocno ograniczona w czasie epidemii Covid-19, m.in. poprzez wprowadzenie zajęć w trybie zdalnym i mieszanym. Ta sytuacja została w dużej mierze podyktowana niewystarczającą bazą lokalową szkół, które często nie miały możliwości wprowadzenia odpowiednich warunków izolacji uczniów lub w przypadku pracy stacjonarnej były zmuszone do wprowadzenia trybu nauczania zmianowego.

Od wielu lat szkoły są przepiętne. Aby zapobiec podobnym sytuacjom w przyszłości konieczne jest zaplanowanie działań służących rozwojowi infrastruktury oświatowej poprzez budowę nowych szkół, przedszkoli i żłobków. Tylko w ten sposób można zagwarantować odpowiedni poziom nauczania, ale także godne warunki do nauki dla dzieci i młodzieży.

Rozwój infrastruktury edukacyjnej umożliwiłby również odejście od zmianowego trybu nauczania, co byłoby wielką korzyścią dla uczniów.

Przekazywane dotychczas środki na rozwój bazy edukacyjnej w Polsce były kierowane w dużej mierze na remonty już istniejących placówek oświatowych. Tego rodzaju działania są niezbędne, jednak nie można się do nich ograniczać. Nie stworzą one nowych możliwości funkcjonowania i rozwoju szkół, przedszkoli i żłobków, ponieważ nie zwiększą dostępności miejsc oraz liczby nowych przyjęć.

Podsumowując propozycje zmian niezbędnych do wprowadzenia w KPO wskazujemy konieczność zwiększenia dostępności do edukacji poprzez rozbudowę infrastruktury oświatowej, w wyniku czego nastąpi ograniczenie zmianowości oraz zwiększenie liczby przyjęć w szkołach, a także poprawa komfortu nauczania i pracy nauczycieli oraz uczniów.

Trzecim obszarem, który w naszej opinii został pominięty w projekcie Krajowego Programu Odbudowy jest partnerstwo publiczno-prywatne. W dokumencie zabrakło wskazania zasad podziału środków, jaki i konkretnych form wsparcia dla jednego z podstawowych filarów umożliwiających odbudowę i rozwój gospodarczy, tj. partnerstwa między przedsiębiorcami a instytucjami publicznymi, np. samorządami.

W sytuacji, gdy szukamy wzmocnienia gospodarczego i szybkiego wyjścia przedsiębiorców z dramatycznych problemów, z którymi spotkali się w czasie pandemii, wspólne działanie przedsiębiorców i samorządów oparte na transparentnych zasadach może stać się jedną z najbardziej skutecznych dźwigni gospodarczych.

Samorządy potrzebują rozwoju lokalnego, a przedsiębiorcy oczekują wsparcia w swoich rynkowych projektach.

W naszej opinii Krajowy Plan Odbudowy powinien stworzyć możliwości i zachęcić do realizacji wspólnych projektów przez wszystkie samorządy i przedsiębiorców oparte na transparentnych regułach.

Wzmocnienie partnerstwa w obszarze na przykład budownictwa poprzez składanie wspólnych projektów do Krajowego Planu Odbudowy na budowę dróg, wodociągów, czy kanalizacji przyspieszyłoby rozwój tego obszaru. Decydując się na wspólną budowę szkół i przedszkoli rozwinęlibyśmy działania w obszarze usług publicznych. Możliwe jest również przyspieszenie budownictwa komunalnego, tak często zapowiadane przez rząd.

Przy realizacji tego rodzaju projektów nie tylko zostałyby utrzymane dotychczasowe miejsca pracy, ale także mogłyby powstać nowe możliwości zatrudnienia. Dla przedsiębiorców wspólne projekty dałyby utrzymanie lub odbudowanie działalności gospodarczej, a dla samorządów byłby to powrót do dynamiki wzrostu podatkowego, na który wpływ mają przede wszystkim osoby prowadzące działalność gospodarczą.

Należy zauważyć, że budownictwo jest jednym ze strategicznych działań rządowych, które powinno nieustannie się rozwijać i przynosić korzyści dla Polaków oraz wpływać na lepsze funkcjonowanie państwa.

Kolejnym obszarem w zakresie Krajowego Planu Odbudowy, w którym mogą wzmocnić się samorzady w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego jest komunikacja publiczna.

Wspólne przygotowanie i realizacja projektów komunikacyjnych pozwolą stworzyć system połączeń autobusowych pomiędzy małymi ośrodkami (obszarami podmiejskimi) a centrami komunikacyjnymi (miastami).

Mieszkańcy otrzymają wzmocnienie usługi szybkiego dojazdu do pracy, przedsiębiorcy zostaną wsparci w obszarze prowadzenia dochodowej działalności gospodarczej, a samorzady - ekologiczne rozwiązania komunikacyjne.

Trzecim obszarem w ramach Krajowego Planu Odbudowy możliwym do realizacji w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego jest współpraca w obszarze usług medycznych, z naciskiem na wzmocnienie opieki medycznej w małych miejscowościach. Dzięki współdziałaniu w tym zakresie można poprawić funkcjonowanie małych ośrodków zdrowia już istniejących i prowadzonych zarówno przez publiczne jak i niepubliczne podmioty.

Ponadto istotne jest wybudowanie w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego szpitali w powiatach, które obecnie nie mają zapewnionej takiej opieki, a także rozbudowa istniejących szpitali powiatowych. Wspólne działanie dla osiągnięcia tego celu pozwoli na wzmocnienie stacjonarnej opieki medycznej w mniejszych miejscowościach.

Podniesienie gospodarki jest możliwe tylko wtedy, gdy relacje pomiędzy instytucjami publicznymi i przedsiębiorcami wskazują wspólne kierunki gospodarcze, a przede wszystkim realizują wspólne projekty.

Należy podkreślić, iż niezwykle ważne jest, aby KPO zakładał obszary składania wspólnych projektów gospodarczych. Realizacja partnerstwa publiczno- prywatnego przez samorzady i przedsiębiorców powinna stanowić podstawowy aspekt, na

którym opierać się będzie Krajowy Plan Odbudowy. Dzięki tego rodzaju współpracy Plan ten będzie ważnym narzędziem służącym dalszemu rozwojowi naszego kraju w trudnym momencie, w którym wszyscy się znaleźliśmy.

Reasumując, wskaźnikiem realizacji Krajowego Planu Odbudowy powinna być ilość nowych miejsc (łóżek) w powstających szpitalach, ilość miejsc w nowych szkołach, przedszkolach i żłobkach, a także ilość zadań zrealizowanych wspólnie przez samorządy i przedsiębiorstwa w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ratyfikacja Krajowego Planu Odbudowy przez parlament to warunek wypłaty przez Unię Europejską zapisanych dla Polski pieniędzy. Potrzebna jest do tego zgoda opozycji. Ale aby tak było powinien to być plan dla wszystkich mieszkańców naszego kraju, a nie tylko dla zwolenników partii rządzącej. **Dlatego Samorządowcy ze Stowarzyszenia Samorządy dla Polski popierają projekt Senatorów RP powołania Agencji Spójności i Rozwoju jako warunek konieczny dla sprawiedliwego i transparentnego podziału pieniędzy. Apelujemy o uchwalenie ustawy powołującej ASiR jednocześnie z ratyfikacją KPO.**

Nie możemy dopuścić do kolejnego uznaniowego podziału środków wg klucza partyjnego, podobnie jak to miało miejsce w przypadku Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych, czy jak to ma miejsce w projekcie podziału środków na RPK w poszczególnych regionach. Dlatego apelujemy szczególnie do rządzących, ale i opozycji; do przedsiębiorców i organizacji pozarządowych o wspólną pracę na rzecz uczciwego i efektywnego podziału środków z Krajowego Planu Odbudowy z uwzględnieniem partnerstwa wszystkich sił politycznych i wspólnych projektów w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Apelujemy o pilne powołanie Agencji Spójności i Rozwoju jako warunku podziału środków w ramach KPO z pożytkiem dla wszystkich mieszkańców Polski.

Zarząd Stowarzyszenia:

Jacek Karnowski, Prezydent Sopotu, Prezes Stowarzyszenia

Mirosław Lech, Wójt Gminy Korycin

Tadeusz Truskolaski, Prezydent Białegostoku

Dorota Zmarzlak, Wójt Gminy Izabelin

Artur Kozioł, Burmistrz Wieliczki